

Verksamhetsberättelse 2021 Svenska Fåravelsförbundet

Fotografer: Einar de Wit, Jimmy Lundgren, Veronica Nyman, Anna Törnfeldt, Magnus Håård, Caroline Hemmingsson

Svenska Fåravelsförbundet (SF) Verksamhetsberättelse 2021

Pandemin fortsatte att påverka vår verksamhet även år 2021, de fysiska träffarna var få och istället umgicks och nätverkade ledamöter och medlemmar mestadels digitalt. SF har deltagit i sammanhang som styrelsen bedömt vara värdefulla för svensk fårnäring. SF anser att fårnäringen ska synas kontinuerligt och aktivt, detta för att tillvarata framförallt våra medlemmars, men även hela svenska fårnäringens behov. SF verkar på riksnivå genom förbundsstyrelsen och genom aktiva medlemmar i tillhörande lokal- och rasföreningar. Förbundsstyrelsen och lokalföreningarna arbetar fortsatt för att ge fårnäringen en framträdande plats i medvetandet hos konsumenter, politiker, myndigheter och även övriga av de gröna näringarnas alla aktörer

Verksamhet bedrivs inom olika ämnesområden där varje ledamot har ansvar per ämnesområde, men samarbetar och kan backa upp för varandra enligt överenskommelse.

Följande ansvarsområden har funnits år 2021; "Marknad och näringspolitiskt arbete", "Avel och Djurhälsa", "Rovdjur", "Medlemsfrågor och Utbildning" samt "Ull och Skinn".

Verksamhet bedrivs inom olika ämnesområden där varje ledamot har ansvar för sitt ämnesområde, men stöttar varandra med respektive förmåga och kompetens.

Arbetet har bedrivits inom följande ansvarsområden under 2021;

Marknad och näringspolitisk

Avel och Djurhälsa

Rovdjur

Ull och Skinn

Småskalig förädling

Medlemsfrågor och Utbildning

Kommunikation

Påverkansarbete

Styrelsen för SF har vid flertalet tillfällen och i olika form arbetat för att påverka myndigheter och beslutsfattare att skapa förutsättningar för näringen att utvecklas och blomstra.

Årets kanske mest iögonfallande exempel på lyckat påverkansarbete är nog att SF tillsammans med representanter för flera lokalföreningar lyckades få till en träff i Sveriges Riksdag under rubrik Fårets Dag. Det var en dag i november fylld av dialog, diskussion och möjlighet att visa på fårnäringens utmaningar men även möjligheter.

SF agerar som officiell remissinstans och enskilda medlemmar och styrelsens ledamöter gör en viktig insats genom att påverka organisationer och politiker lokalt, regional och på riksplanet. Internt inom grön näring driver SF på fårnäringens frågor. Allt påverkansarbete ger inte omedelbart resultat men på sikt är påverkansarbetet en förutsättning för framgång.

Året som gått har varit intensivt beträffande remisser, ett tjugotal remisser har inkommit. Relevanta remisser har besvarats. SF har vid fler tillfällen tagit stöd av LRF Kött eller Gård och Djurhälsan för att bearbeta och besvara remisser på ett effektivt sätt.

Handlingsplan Lamm

Målet med arbetet inom handlingsplanerna är att öka svensk nöt-, gris och lammproduktion.

Ett pågående projekt finns där man undersöker möjligheterna att införa en ny klassning för fårkött har fortsatt under år 2021. Resultatet redovisas år 2022.

Lammköttsliftet

Lammköttsliftet är slutredovisat. Resultatet finns i form av ett antal digital utbildningar.

Avel och Djurhälsa

Anslag från Svenska Jordbruksverket till finansiering för insatser att främja ökad djurhälsa.

Ansvarsområdet Avel har präglats av arbetet har med motionerna gällande avel som Stämman uppdrog till styrelsen att arbeta vidare med. Skrivelser inom området avel har inkommit från tre olika rasföreningar och även dessa har avelsansvarig hanterat och arbetar fortlöpande med.

Avelsansvarig i SF har genomfört många avstämningsmöten med inblandade parter i motioner och skrivelser. Arbetet har uppskattats och en fruktsam dialog mellan alla inblandade kommit igång.

Diskussioner och nya rutiner mellan VÄXA och SF för att stärka tillförlitligheten i avelsvärden och förbättra rutinerna kring att ta fram dessa. Stort arbete har skett med att säkra avelsvärden på importdjuren. Ett nytt avtal mellan SF och VÄXA har utformats.

SF har även under det gångna verksamhetsåret fortsatt arbetet med att öka Djurhälsan för Sveriges får. SF har, tillsammans med fler aktörer inom svensk fårnäring tagit fram och formulerat dokument som beskriver riktlinjer för det framtida arbetet med att minska förekomsten av resistenta parasiter i svenska fårbesättningar. Möten och dialog förs kontinuerligt med Gård och Djurhälsan (G&D) och representanter för Svenska Djurbönders Smittskydd (SDS) för att gå framåt i frågan om svenskt smittskydd.

SF har varit delaktig i remissarbetet för den nya förordningen AHL (Animal Health Law). SF agerar som referens i många olika djurhälsofrågor och ser detta som ett prioriterat område. SF är representerade i gruppen av kommunikatörer inom alla djurslagens organisationer, vilka agerar som ett slags branschråd inom djurskydd.

Projekt och referensgrupper

SF har tillfrågats om att agera som bollplank eller stå som referens i olika projekt och/eller utbildningar under året. Några exempel är Referensgrupp för arbetet med CAP, delaktighet i SLU projektet Kriminalitet-Hat och Hot, agerat bollplank till Jordbruksverket i ett antal frågor, bidrar med fakta input till Svenskt Kött, som handledare för Yrkesutbildningar och studentprojekt, referens till projektet Ny Teknik och får och aktivt varit med i LRFs arbete med Branschträff med djuromsorg.

Semin 2021

Semin utökades med fler baggar, fler raser och fler tappade doser, och glädjande nog även en klar ökning av sålda doser både inom landet, men också sålda via export. SF informerade tidigt om att nästa år (2022) inte bli som vanligt. Inga nya baggar kommer att tappas nästa år, eftersom verksamheten kommer att behöva omlokaliseras.

Riksbedömning

SF samarbetar med lokala Samordnare för att arrangera riksbedömningar för ull, rya och päls. Riksbedömningen 2021 bedömdes totalt 415 st djur, motsvarande siffra för 2020 var 506 st riksbedömda djur. Antalet riksbedömda djur år 2021 var ovanligt lågt.

Gårdsmönstring

Under år 2021 erbjöds träffen Samedömning för rekommenderade gårdsmönstrare vid två olika tillfällen. Träffen på Gotlands genomfördes men det andra tillfället ställdes in på grund av för få anmälda. Lokalföreningar bjöd in till steg 1 och steg 2 kurser i gårdsmönstring under det gångna året. Totalt genomfördes tre stycken steg 1 kurser och två stycken steg 2 kurser i gårdsmönstring. Intresseanmälningar för dessa och andra kurser samlas in till förbundskansliet, alla som går kurserna erhåller ett intyg eller diplom via SF. Lokal arrangör och SF bidrar på olika sätt, men tillsammans för att utbilda gårdsmönstrare.

Elitlamm

Elitlamm har fortsatt utveckla nya funktioner i programmen. Ett antal digitala Elitlammskurser har genomförts under året. Fakturerade Elitlammsanvändare under 2021 var vid årsskiftet drygt 3000 stycken. Elitlamm har tagit fram ett antal korta och lättillgängliga instruktionsfilmer under det gångna året. Dessa filmer kommer att lanseras under år 2022, det blir ett sätt att hjälpa användaren att göra rätt och på så vis minska behovet av support via epost och telefon.

Elitlamm Support ansvarar för att kontrollera härstamning för utrotningshotade lantraser på uppdrag av Jordbruksverket, det rör ca 16000 djur, samt att därefter återrapportera detta till SJV. Behovet av specifika exportcertifikat för svenska djur som exporteras har åtgärdats.

Fårägare som sedan många år tillbaka varit listrapportörer har utbildats i att själva registrera sina djur, vilket medför att supportens tid för manuellt registreringsarbete minskar. Det har varit möjligt att avsluta den tidigare benämnda listrapporteringen till avelsregistret eftersom majoriteten av fårägarna nu har internet och digital vana.

Gård och Djurhälsan (G&D)

SF är delägare i Gård och Djurhälsan med 1 % av aktierna och har en plats i styrelsen. Vid bolagsstämman för Gård och Djurhälsan beslutades om aktieutdelning.

Svenskt Kött

SF arbetar aktivt med och har en styrelseplats i bolaget Svenskt Kött. Under år 2021 har man tagit fram och lanserat filmen "Hur djur blir mat". Filmen mottogs med mycket gott resultat och har delats mångfalds på sociala medier. Bolaget Svenskt Kött ägs av djurslagsföreningarna, LRF och Svenska köttföretagen. Syftet med Svenskt Köttets verksamhet är att lyfta det svenska köttets mervärden. Målet är att nå konsument med budskap om mervärdet hos svenskt kött när de äter hemma, äter i offentliga kök eller besöker restauranger.

Rovdjur

SF har besvarat ett antal skrivelser, remisser och enkäter gällande rovdjursfrågan och aktivt deltagit digitalt i relevanta möten. SF ingår i Viltskadecenters referensgrupp och De fem stora. SF driver på med budskapet att tagna beslut ska följas. Huvudargumentationen syftar till att det ska vara enklare och snabbare att få tillstånd för skydds jakt och skyddsjakten ska vara värd namnet. SF arbetar även hårt för att full kompensation för samtliga kostnader som rovdjuren försakar.

SF har även under år 2021 genomfört Rovdjurvakan, denna gång som ett samarrangemang med övriga Europas upprop "Tänd en eld". Manifestationen i september visar upp engagerade fårägare från hela landet i som vakar över djuren ute i hagen. Det underliggande målet är att locka press, media och beslutsfattare till att besöka oss ute i hagarna, för att på plats belysa rovdjursproblematiken.

Rovdjursfrågan upptog en betydand del av diskussionerna vid höstens möte med politiker i samband med Fårets Dag i Riksdagen.

Två digitala träffar mellan förbundets rovdjursansvariga och lokalföreningarnas rovdjursansvariga har genomförts under år 2021. Dessa informationsträffar uppskattas av alla deltagare och ger styrka i vardagens utmaningar med rovdjursfrågan.

Ull och Skinn

Nappprojektet slutredovisades i februari 2021. SF har deltagit och föreläst om ull och skinn under ett antal av de digitala ullaktiviteter som ordnats i landet under året. Några av arrangemang att nämna är Nämnden för hemslöjdsfrågor och Ullveckan, Fårfesten i Kil, och Baltic Wool Week (Gotland).

Ull och Skinn ansvarig i SF har deltagit som bollplank i referensgrupp för projektet The Swedish Wool Initiativ och andra liknande projekt eller förstudier gällande ull och ullhantering i Sverige. Glädjande siffror har redovisats som pekar på att Svensk Ull inte längre kan benämnas ”skräpull som slängs”, då nyare statistik visar på att nästan hälften av all svensk ull (46%) nu tas om hand jämfört med de blygsamma mängder förädlad ull som uppgavs för år 2017, året då SF startade aktivt med att arbeta för att lyfta värdet av svensk ull.

Under hösten förvånades vi alla av att en samarbetspartner inom våra gemensamma ullprojekt gick ut i samband med Black Week och sponsrade Svenska Rovdjursföreningen. Mängder av fårägare skred genast till handling och protesterade våldsamt mot Røyks Black Week annonsering. SF kontaktade Røyk som efter vår dialog bättre förstod hur rovdjuren drabbar svenska fårbönder. Mötet med Røyk resulterade i en så kallad pudel och Røyk drog tillbaka sponsringen.

Småskalig verksamhet och förädling

Ansvarsområdet för Småskalig verksamhet genomförde en medlemskväll i mars 2021, temat var småskalig verksamhet då kunniga föreläsare medverkade. Den digitala träffen lockade nära 200 deltagare och var mycket uppskattad. Detta tillsammans med kontakter med medlemmar och lokala arrangörer av event med fokus på småskalig förädling som exempelvis Exceptionell Råvara kan nämnas som några av de insatser som gjorts under året.

Medlemsfrågor och Utbildning

I december 2021 bestod Svenska Fåravelsförbundet av 2301 fullbetalande medlemmar vilket är en minskning med 37 fullbetalande medlemmar jämfört föregående år samma tid. Antalet familjemedlemmarna var 338 vilket är en ökning med 9 mot samma tidpunkt föregående år. Tillkommer gör även 20 stycken hedersmedlemmar, jämfört 19 föregående år. Totalt antal medlemmar oavsett vilken sorts medlemmar var i december 2659. En minskning om totalt 27 medlemmar jämfört samma tidpunkt föregående år, tack vare ökningen av familjemedlemmar. Den regelbundet återkomna medlemsvärvning som skett under hela året via sociala medier och genom lokalt engagemang har hjälpt till att hålla medlemsantalet förhållandesvis stabilt.

SF startade året med att anskaffa ett Teamskonto, detta för att genomföra digitala träffar, möten och kurser på ett smidigt sätt. SF erbjöd lokalföreningar som så önskade att nyttja SF teams för att genomföra digitala årsmöten, vilka då administrerades av adjungerade och även i viss mån ledamöter beroende av tillfälle.

Våren 2021 genomfördes digital Ordförandekonferens samt tre så kallade medlemskvällar och ett digitalt avelsutskottsmöte. Satsningen på ett eget teams har varit till stor nytta för SF. Temat för de välbesökta medlemskvällarna var "Hållbarhet", Småskalig Verksamhet" och "Semin".

Stämman 2021 arrangerades även denna gång digitalt som en följd av pågående pandemi.

SF fortsätter utveckla och förbättra rutinerna mellan sig och Fyrklövern AB. Arbetet med det har tagit en hel del kraft även under år 2021, under årets sista månad beslöt styrelsen därför att utlysa tjänsten som ekonomiassistent för att ytterligare stärka arbetet förbundets ekonomiadministration.

SF egen lilla "webbshop" på hemsidan förser medlemmar och ickemedlemmar med diverse trycksaker, till självkostandspris. Den tjänsten och möjligheten att beställa trycksaker utnyttjas varje vecka av medlemmar eller "ännu inte medlemmar".

Att aktivt "Värva medlemmar" främst via sociala medier har under året varit en uppgift för SF förbundssekreterare. Insatserna har gett god effekt då vi noterat en ökad tillströmning av nya medlemmar till SF under hela 2021. De medlemmar som valt att avsluta sitt medlemskap och då anger en orsak till detta, uppger orsaken som att man slutat med får av olika anledningar, ofta på grund av djurägarens ålder och hälsa eller rovdjurstrycket i området där man verkar.

Breddutbildningen Om Får och Foder

År 2019 påbörjade SF en bred utbildningsinsats under rubriken "Om Får och Foder", ett foderplaneringsprojekt i samarbete med Gård & Djurhälsan, finansierat med medel från Jordbruksverket och EU. Projektet slutfördes genomförandemässigt under år 2020, men projektredovisningen gentemot Jordbruksverket fortgick under hela år 2021.

Representation

SFs styrelseledamöter har i olika utsträckning deltagit som gäster vid ett antal lokalföreningars digitala årsmöten 2021.

Mässor och Event

Mässåret 2021 påverkades av den pågående pandemin vilket innebar att representation vid ett fåtal event genomfördes, övervägande i form av digital närvaro, som vid "Fårfest i Kil på Annorlunda vis", där SF deltog med ullfilmer och en föreläsning om ull, samt ett antal digitala Elitlammkurser.

Tack vare den mycket uppskattade hjälpen av närliggande lokalföreningar kunde SF bemanna utställningsplats och representera vid Fårets Dag i Borgholm hösten 2021.

SF har sponsrat landets fyra baggauktioner, Skinn SM, Skinnrikets på Gotlands skinnbedömning samt Fårklippar SM och Ull SM.

Årets Fårföretagare

Lokalföreningar och rasföreningar nominerar sina kandidater till utmärkelsen Årets Fårföretagare. Priset som Årets Fårföretagare 2021 tilldelades Calle (Carl-Oscar) Allared och Charlotte Jansson för deras insatser med att utveckla svensk ull och ullhantering.

SFs Speciella Pris 2021

SF speciella Pris 2021 tilldelades Svenska Fårklipparförbundet. Motiveringen löd; Våra fårklippare är en av de viktigaste tillgångarna för de svenska fårägarna. Men inte bara som fårklippare, utan i hög grad också som ambassadörer och rådgivare. Många goda råd och praktiska erfarenheter har spridits via våra klippare. Det är en yrkesgrupp som alltid är efterlängtade och välkomna på våra gårdar.

Kommunikation och sociala medier

I februari 2021 lanserade SF en ny och modern layout på hemsidan, vilken även nu är mobilanpassad. SF uppdaterar ofta med inlägg på egen sida på Facebook, samt genom att dela och sprida relevanta inlägg. SF är blygsamt representerad på Instagram och Twitter. SF har en Youtubekanal och jobbar aktivt med ett antal hashtaggs. Webbredaktör för hemsidan är även SF's koordinatör för sociala medier men alla kan bidra med att öka SF's närvaro och skapa aktivitet i sociala medier.

Press och media bearbetas aktivt med pressmeddelanden som dessutom ofta publiceras på internet.

SF kommunicerar regelbundet med medlemmar via utskick av epost genom ett mycket uppskattat Veckobrev och genom täta uppdateringar på SF hemsida och FB sida.

Fårpodden

Den mycket uppskattade Fårpodden fortsatte att sprida information om fårhållning på ett lättillgängligt och inspirerande sätt till intresserade lyssnarna oavsett om de är medlemmar eller inte. Fårpodden har publicerat sex kunskapspäckade avsnitt under 2021.

Fårskötsel

Tidningen Fårskötsel, vår uppskattade medlemstidning har publicerat åtta fullmatade nummer. Tidningen Fårskötsel är en av medlemskapets högt uppskattade företeelser.

Styrelsen för Svenska Fåravelsförbundet

Styrelsen år 2021 var konstituerad enligt följande:

Gudrun Haglund-Eriksson, Ordförande och ansvarig för Rovdjursfrågor

Elof Nilsson, Vice Ordförande, ansvar för Näringspolitik och Marknad

Anna Törnfeldt, Ekonomiansvarig och Avels- och Elitlammansvarig

Marie-Louise Blanksvärd-Andersson, ledamot och ansvarig för Ull & Skinn

Thomas Eriksson, ledamot och ansvarig för Småskalig Verksamhet och Marknad

Ulf Ekholm, ledamot, ansvarar för Medlems- och Rovdjursfrågor

Jonas Karlsson, ledamot och Avels- och Elilammansansvarig

Britta Wendelius, adjungerad förbundssekreterare

Anna Bergström, adjungerad webbredaktör

Einar de Wit, adjungerad redaktör Fårskötsel

Jeanette Elander adjungerad LRF Kött, andra halvåret

Fredrik Sundblad adjungerad LRF Kött, första halvåret

Styrelsen har genomfört tretton protokollförda styrelsesammanträden, förutom konstituerande mötet. Styrelsen har träffats en gång fysiskt i samband med Fårets Dag i Stockholm, vid detta tillfälle genomfördes inget ordinarie styrelsemöte. Samtliga protokollsammanfattningar skickas via epost till ordförande och sekreterare i lokalföreningarna samt till angiven representant i anslutna rasföreningar och båda revisorerna.